

В.І. Панасюк, к.е.н., доцент,
А.Р. Лобунець, здобувач вищої освіти
Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ У СФЕРІ ЗАЙНЯТОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ

Оцінка економічної ситуації в Україні, проведена Міністерством фінансів України після двох місяців з початку війни, вказує на те, що ряд вітчизняних підприємців (близько 30%) призупинили свою роботу через російську агресію на території України. Велика частина підприємств була евакуйована в регіони України, де не ведуться активні бойові дії. Кількість переміщених осіб з небезпечних регіонів станом на кінець квітня 2022 року становила 7,1 млн. З них більш як 5 мільйонів осіб (у тому числі і працездатного віку) змушені були виїхати на тимчасове проживання за кордон [1].

За деякими оцінками, на соціальну підтримку після закінчення війни будуть розраховувати близько 12 мільйонів вітчизняних громадян [2]. Нині реалізація значної кількості заходів соціальної політики щодо вирішення проблем зайнятості населення та підтримки підприємців в умовах військової агресії знаходяться в компетенції Державної служби зайнятості. Зокрема, вони стосуються ініційованих державою управлінських рішень, спрямованих на активізацію залучення працездатних осіб, що тимчасово внутрішньо переміщені, до повноцінного життя і роботи.

З метою налагодження безперебійного процесу реєстрації безробітних, нарахування та виплати допомоги по безробіттю під час війни Кабінетом Міністрів України було прийнято постанову «Деякі питання реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу, нарахування та виплати допомоги по безробіттю на період дії воєнного стану» [3]. Державна служба зайнятості є саме тією структурою, на яку покладається важливе завдання в максимальних обсягах забезпечити роботою громадян у регіонах України, де відсутні активні бойові дії. Мова йде про формування нового підходу до працевлаштування робочої сили у державі з надією на максимально сприятливе вирішення

економічних негараздів та забезпечення потреб військових в Україні.

Серед особливостей налагодження роботи з обслуговування клієнтів службою зайнятості у воєнний час визначено пріоритет у сприянні влаштування на незайняті (вакантні) робочі місця безробітних, а також додаткові гарантії щодо отримання допомоги по безробіттю, зокрема: громадяни можуть подавати заяви з використанням електронних сервісів служби чи мобільного додатку “Дія”; в громадах, де служби не мають змоги функціонувати та надавати фінансову підтримку, переказ коштів здійснюється через АТ “Ощадбанк” на рахунок заявника або з використанням міжнародної платіжної системи “MY TRANSFER”; передбачено процедуру припинення перебування на обліку безробітних у випадках відмови виконувати суспільно-корисні роботи, зокрема, пов’язані з вимогою військового командування громади чи місцевих органів влади щодо допомоги у вирішенні найбільш гострих економічних проблем, соціального захисту, зміцнення обороноздатності території [4].

Державна служба зайнятості відіграє вирішальну роль у налагодженні роботи ринку праці під час війни та сприятиме його швидкому відновленню з моменту скасування заходів правового режиму воєнного стану. Нині Державній службі зайнятості важливо удосконалити основні напрями своєї діяльності, змінити підхід старого формату надання своїх послуг та запроваджувати стратегію, яка допоможе подолати кризу на ринку праці. У короткостроковій перспективі економічний вплив війни змінить попит на робочу силу по секторах та регіонах і призведе до постійного перерозподілу робочої сили між регіонами. Перехід служби на підтримку у віртуальному форматі, великий приток шукачів роботи, повинен включати гарантії того, що різні виплати будуть здійснюватися без зволікань, надання інформації та заохочення шукачів роботи залишатиметься в активному стані, навіть якщо вакансій буде менше, ніж попиту на них.

Як висновок зауважимо, що Державна служба зайнятості повинна розставити пріоритети при обробці заяв про допомогу по безробіттю. Вчасна реєстрація безробітних та обробка заявок

про допомогу є першочерговими завданнями для підтримки людей, доходи та добробут яких перебувають під загрозою війни. У відповідь на численні заяви про допомогу Державна служба зайнятості повинна ретельно продумати, як найкраще реагувати на збільшення кількості таких заявок та коригувати наявний ресурсний потенціал відповідно до цих потреб. Як варіант рішення, служба зайнятості може розширити ресурси, тимчасово зменшуючи масштаби або призупинити інші послуги в короткостроковій перспективі. Для задоволення великого припливу вимог про допомогу доцільно звільнити ресурси шляхом скасування несуттєвих заходів та полегшити процедури подання заявок на отримання допомоги та належних виплат.

Список використаних джерел:

1. За квітень з України виїхало понад 1,151 млн громадян. URL: <https://glavcom.ua/country/society/kilkist-ukrajinskih-bizhenciv-perevishchila-5-mln-osib-dani-oon-840629.html> (дата звернення: 4.05.2022).
2. Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів забезпечує належну державну політику щодо зайнятості населення та підтримки бізнесу в умовах військової агресії росії проти України. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/220747.html> (дата звернення: 4.05.2022).
3. Деякі питання реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу, нарахування та виплати допомоги по безробіттю на період дії воєнного стану. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 березня 2022 р. № 334. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/334-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення: 4.05.2022).
4. Особливості обслуговування клієнтів служби зайнятості під час воєнного стану. Державний центр зайнятості. URL: <https://www.dcz.gov.ua/novyna/osoblyvosti-obslugovuvannya-kliyentiv-sluzhby-zaynyatosti-pid-chas-voennogo-stanu> (дата звернення: 4.05.2022).

Х.О. Патицька, к.е.н.

*ДУ «Інститут регіональних досліджень
імені М.І. Долишнього НАН України»*

**ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА В ОСНОВІ УПРАВЛІННЯ
ЗЕМЕЛЬНИМИ АКТИВАМИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ
ГРОМАД В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ В
УКРАЇНІ**

До початку повномасштабного вторгнення РФ на територію України ключовою ціллю управління земельними активами територіальних громад була максимізація економічної